

Kulturdepartementet

Myndigheten för radio och tv
Box 33
121 25 Stockholm

Uppdrag till Myndigheten för radio och tv om sändningsutrymme för marksänd tv

---

Regeringens beslut

Myndigheten för radio och tv ges i uppdrag att analysera olika handlingsalternativ och föreslå vilket sändningsutrymme som i olika delar av landet bör få användas för tv-sändningar och sökbar text-tv under tiden från och med den 1 april 2014 till och med den 31 mars 2020, samt redovisa hur många sändarnät som beräknas vara möjliga att använda inom detta utrymme.

Myndigheten ska när det gäller frekvensutrymmet 470–790 MHz analysera följande:

1. Hela utrymmet kommer fram till den 31 mars 2020 att användas för marksänd tv.
2. Hela utrymmet kommer åtminstone fram till och med nästa Världsradiokonferens 2015 att användas för marksänd tv. Vid någon tidpunkt därefter kan det s.k. 700 MHz-bandet (ca 694–790 MHz) i Sverige helt eller delvis komma att tas i anspråk för annan användning än marksänd tv.

Utgångspunkten för analysen av de båda alternativen och förslaget ska vara en effektiv användning av sändningsutrymmet med beaktande av den tekniska utvecklingen samt vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet.

Myndigheten ska beskriva tänkbara utfall av internationella överenskommelser och beslut samt deras påverkan på den framtida användningen av det frekvensutrymme som för närvarande används för radio- och tv-sändningar i marknätet. Beskrivningarna ska omfatta hur sådana utfall kan komma att påverka marksänd tv på kortare och längre sikt.

Myndigheten ska vid genomförandet av uppdraget redogöra för olika handlingsalternativs följder för konsumenternas intressen.

Myndigheten ska särskilt beakta hur olika handlingsalternativ kan komma att påverka allmänhetens fortsatta möjligheter att ta del av tv-sändningar, inte minst sändningsverksamhet som finansieras med radio- och tv-avgift enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

Redogörelsen ska bl.a. omfatta hur olika handlingsalternativ kan komma att påverka konsumenternas möjligheter att ta emot marksänd tv med befintlig mottagningsutrustning.

Hänsyn ska också tas till de särskilda beredskaps- och säkerhetskrav som ställs på programföretagen i allmänhetens tjänst.

Myndigheten ska vidare särskilt beakta berörda aktörers behov av att kunna planera sin verksamhet i marknätet, liksom hur olika handlingsalternativ kan komma att påverka konkurrenssituationen på betal-tv-marknaden.

En översiktlig jämförelse ska göras när det gäller förhållanden i de övriga nordiska länderna.

Uppdraget ska genomföras i nära dialog med Post- och telestyrelsen samt Konkurrensverket.

Myndigheten ska även inhämta synpunkter från företag och andra intressenter inom bl.a. tv-distribution och mobilt bredband.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2013.

Bakgrund

Radiofrekvenser är en begränsad naturresurs som har stor betydelse för elektroniska kommunikationstjänster av olika slag. Det allmänna ska eftersträva att radiofrekvenserna tas i anspråk på ett sätt som leder till vidaste möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet, enligt 3 kap. 2 § andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469).

Regeringen beslutar vilket sändningsutrymme som i olika delar av landet får upplåtas för sådana tv-sändningar liksom sökbar text-tv som kräver tillstånd enligt radio- och tv-lagen (2010:696), RTVL (4 kap. 1 § RTVL).

Regeringen ger tillstånd att sända tv och sökbar text-tv om sändningsverksamheten finansieras med radio- och tv-avgiften enligt lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

Myndigheten för radio och tv ger tillstånd i övriga fall (4 kap. 3 § RTVL).

Ett tillstånd som har beviljats av regeringen att sända tv eller sökbar text-tv gäller för viss tid som bestäms av regeringen. Ett tillstånd som har beviljats av Myndigheten för radio och tv att sända tv eller sökbar text-tv gäller för sex år. Om det finns särskilda skäl får myndigheten besluta att ett tillstånd ska gälla för kortare tid. Giltighetstiden för tillståndsvillkor får vara kortare än tillståndstiden (4 kap. 12 § RTVL).

Post- och telestyrelsen beviljar tillstånd för användning av radiosändare enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, LEK. Vid lagens tillämpning ska särskilt beaktas elektroniska kommunikationers betydelse för yttrandefrihet och informationsfrihet (1 kap. 1 § tredje stycket LEK).

Regeringen beslutade den 19 december 2007 att utrymme får upplåtas för tv-sändningar som kräver tillstånd enligt RTVL under perioden den 1 april 2008 till och med den 31 mars 2014 motsvarande:

1. Fem frekvenskanaler i hela landet, eller under förutsättning att inga tv-sändningar äger rum på högre frekvenser än 790 MHz, det större antal frekvenskanaler som kan göras tillgängligt i frekvensbandet 470–790 MHz.
2. Ytterligare en frekvenskanal i hela landet under förutsättning att frekvensutrymme kan göras tillgängligt i bandet 174–230 MHz.

Regeringen och dåvarande Radio- och TV-verket respektive Myndigheten för radio och tv har därefter meddelat tillstånd att sända television i de nämnda frekvensbanden. Vidare har Post- och telestyrelsen meddelat tillstånd, enligt LEK, för mobilt bredband i det s.k. 800 MHz-bandet (790–862 MHz), som frigjordes från tv-sändningar som en följd av regeringens beslut.

Regeringen meddelade den 17 december 2009 Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) tillstånd att sända television. SVT ges enligt sändningstillståndet följande rätt.

1. Att sända televisionsprogram i hela landet.
2. Att tillsammans med UR sända televisionsprogram under hela dygnet och att därvid använda all tillgänglig överföringskapacitet i en frekvenskanal.
3. Att för tillfälliga sändningar av televisionsprogram använda överföringskapacitet som upplåtits av annan även om den sammanlagda kapaciteten överstiger vad som ovan anges.
4. Att upplåta överföringskapacitet till annan tillståndshavare.
5. Att sända så många samtidiga programtjänster som den tillgängliga överföringskapaciteten anger.

Regeringen meddelade vidare den 17 juni 2010 tillstånd till SVT och UR att sända två av programtjänsterna med hd-tv-kvalitet.

Samtliga sändningstillstånd för SVT och UR gäller t.o.m. den 31 december 2013.

Public service-kommittén gör i sitt betänkande (SOU 2012:59) bedömningen att marknätet även under nästa tillståndsperiod kommer att utgöra en central distributionsplattform för SVT och UR. Vidare görs bedömningen att SVT fortsatt bör ha rätt att sända fyra programtjänster i standardformat och två med hd-tv-kvalitet. Betänkandet har remitterats och fortsatt beredning av ärendet pågår inom Regeringskansliet.

Dåvarande Radio- och TV-verket meddelade den 27 mars 2008 och den 17 juni 2010 tillstånd att sända tv-program. Myndigheten för radio och tv meddelade den 13 juni 2012 tillstånd att sända tv-program och sökbar text-tv. Samtliga sändningstillstånd gäller t.o.m. den 31 mars 2014. För närvarande har, vid sidan av programtjänsterna från SVT och UR, 49 nationella och sju lokala programtjänster tillstånd att sända i marknätet. Sex av de nationella tillstånd som meddelats av myndigheten avser sändningar med hd-tv-kvalitet.

Regeringen har vidare den 28 oktober 2010 fattat olika beslut som innebär att sändningsutrymme i frekvensbandet 174–240 MHz får användas för digital ljudradio.

Eftersom det sändningsutrymme som får användas för tv-sändningar i marknätet är begränsat har det stor betydelse vilka tekniker som används för utsändning av programtjänster respektive den komprimering av programtjänsterna som sker före utsändning. Det har i marksänd tv påbörjats en övergång till en effektivare utsändnings- respektive komprimeringsteknik. För närvarande är sju sändarnät i drift. I fem av dessa sändarnät används utsändningstekniken DVB-T och i två används den mer effektiva utsändningstekniken DVB-T2.

Som en följd av den tekniska utvecklingen och förändringar i konsumenternas medievanor uppstår nya möjligheter respektive behov att ta emot tv-sändningar. Det kan innebära ökade kostnader för konsumenten dels för investeringar i ny mottagarutrustning, dels för själva mottagningen. Det medför även ett ökat behov av tydliga och långsiktiga förutsättningar för marknadsaktörer.

Vid världsradiokonferensen 2012 (WRC-12) beslutades att det s.k. 700 MHz-bandet (ca 694–790 MHz) efter nästa Världsradiokonferens, som äger rum i november 2015 (WRC-15), kommer att vara allokerat internationellt för både mobil radio (exempelvis mobiltelefoni och trådlöst bredband) och rundradio (dvs. marksänd tv och ljudradio). Den undre

gränsen (dvs. 694 MHz) är preliminär och kan komma att förändras vid WRC-15. Allokeringen är inte ett beslut om att frekvensbandet ska användas för mobil radio eller rundradio utan en anvisning om vad frekvensbandet kan användas till. Inför WRC-15 finns även förslag om att allokera hela tv-bandet 470–790 MHz för både mobil radio och rundradio. Förberedelser inför WRC-15 pågår i olika arbetsgrupper inom internationella organisationer och EU där Sverige deltar aktivt.

I mars 2012 beslutade Europaparlamentet och Europeiska unionens råd att införa ett flerårigt program för radiospektrumpolitiken inom unionen (243/2012/EU). I beslutet anges ett antal politiska mål inom radiospektrumområdet, bl.a. att identifiera åtminstone 1200 MHz lämpligt spektrum för trådlöst bredband senast 2015 samt att främja tillgången till bredband om minst 30 Mbit/s till alla utifrån målen i Digitala Agendan för Europa.

Regeringen har beslutat om en bredbandsstrategi. Enligt bredbandsstrategin ska Sverige ha bredband i världsklass. År 2020 bör 90 procent av Sveriges hushåll och företag ha tillgång till bredband med hastigheten minst 100 Mbit/s.

Skälen för regeringens beslut

Nuvarande beslut om sändningsutrymme för tv-sändningar löper ut den 31 mars 2014. Regeringen behöver ett underlag för beslut under 2013 om vilket sändningsutrymme som bör få användas för sådana tv-sändningar och sökbar text-tv som kräver tillstånd enligt radio- och tv-lagen från och med den 1 april 2014 till och med den 31 mars 2020.

Mot bakgrund av den internationella utvecklingen på frekvensområdet, och då särskilt beslutet vid WRC-12 att det s.k. 700 MHz-bandet ska allokeras också för mobil användning vid WRC-15, finner regeringen skäl att underlaget ska omfatta två alternativ. Ett huvudalternativ är att frekvensanvändningen under hela tillståndsperioden är oförändrad. Ett annat alternativ är att det s.k. 700 MHz-bandet någon gång under nästa tillståndsperiod helt eller delvis tas i anspråk för annan användning än marksänd tv. Ett sådant underlag är viktigt inte minst för framtida arbete och ställningstaganden i EU samt internationella forum.

På regeringens vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Jon Dunås

Kopia till

Statsrådsberedningen
Finansdepartementet (BA, KSÄ)
Näringsdepartementet (ITP, MK)
Justitiedepartementet (L6, KO)
Försvarsdepartementet (MFU)
Post- och telestyrelsen
Konkurrensverket